

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. Utrùm Beatissima Virgo Maria contraxerit debitum peccati
originalis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](#)

versione ad DEUM ut ultimum finem: ipsum
vero appetitum sensitum illo vigore, quo sub-
jiciebatur rationi; ergo sicut justitia originalis
primariò & principaliter in anima substantia,
diffusivè vero & quasi integraliter per suas pro-
prietates in anima potentis recipitur; ita par-
ter originale peccatum primariò & immediatè in
anima substantia, diffusivè autem & secundariò
secundum suos effectus in anima potentis reci-
pitur: Unde sunt illa anima vulnera; malitia in
voluntate, ignorantia in intellectu, fomes con-
cupiscentia in appetitu sensitivo. De quibus in
Tract. de grat.

§. II.

Solvuntur objectiones.

4. Objicies primò authoritatem D. Th. hic q. 82.
a. 1. in c. dicentis: Sic ergo privatio origi-
nalis justitiae, per quam voluntas subdebat DEO,
est formale in peccato originali; omnis autem alia
inordinatio virium anima se habet in peccato ori-
ginali sicut quoddam materiale. Ex quo sic ar-
guitur. Justitia originalis, quatenus voluntate
DEO subjiciens est in ipsa voluntate: ergo
etiam privatio justitiae, quatenus voluntatem
DEO subjicientis, est in ipsa voluntate: sed jux-
ta D. Th. formale peccati originalis est privatio
justitiae ut voluntatem DEO subjicientis: ergo
formale peccati est in voluntate, non in substan-
tia anima.

Respondeo. Tò per quam, intelligi radicali-
ter & causaliter, non formaliter; sicut etiam Tò
subdebat intelligendum est consecutivè per
modum primæ proprietatis. Unde ad argumen-
tum distinguo antecedens: justitia originalis
quatenus voluntatem DEO subjiciens est in ipsa
voluntate, est secundum effectum secundarium,
& consecutivè concedo; secundum effectum pri-
marium, nego: eodemque modo distinguo con-
sequens. Subsumptum quoque distinguo. Se-
cundum S. Doctorem formale peccati originalis
est privatio justitiae, quatenus voluntatem DEO
subjicientis causaliter & radicaliter per effectum
secundarium, concedo; formaliter & per effec-
tum primarium, nego subsumptum & conse-
quentiam.

5. Objicies secundò eundem S. D. cit. q. a. 2.-ad
3. quod peccatum originales inficit diversas partes
anima, secundum quod sunt partes unius totius, si-
cunt & justitia originalis continebat omnes anima
partes in communi. Ergo sentit S. D. quod pecc-
atum originales non tantum sit in anima, sed etiam
in partibus, hoc est, potentis ipsius.

Respondeo, sensum S. Doctoris sufficienter

colligi ex adjuncta comparatione cum justitia or-
iginale. Itaque sensus est: Peccatum origi-
nale integraliter sumptum, tam secundum secunda-
rios, quam primarios effectus, tam secundum pro-
prietates, quam secundum essentiam non tantum
afficere substantiam anima, sed etiam potentes
ipsius; sicut in eodem sensu hoc præstat justitia
originalis, quo non obstante idem peccatum me-
taphysicè formaliter, & essentialiter sumptum est
in sola anima substantia: unde illo ipso an in
corporé dicit: quod omnis alia inordinatio vi-
rii anima [præter privationem justitiae] per quam
voluntas DEO subdebat] se habet in peccatio-
nali, sicut quoddam materiale.

Objicitur tertio: Anima non est capax culpe, si
nisi mediante voluntate: ergo culpa originalis
per prius in voluntate, quam in anima recipitur.
Antecedens probatur. Nullum voluntarium re-
cipitur in anima, nisi mediante voluntate: sed
omnis culpa etiam originalis, est voluntaria; er-
go nulla culpa nisi mediante voluntate in anima
recipitur.

Respondeo, negando antecedens, ejusque pro-
positionem distinguo. Nullum voluntarium re-
cipitur in anima, nisi mediante voluntate, tan-
quam causa quasi efficiente, concedo; tanquam
subjecto, nego: ergo nulla culpa nisi mediante
voluntate tanquam causa in anima recipitur,
concedo, sic enim voluntate Adami mediante
macula originalis contrahitur; tanquam subje-
to, nego consequiam.

Instas. In causis immanenter operantibus, idem
est subjectum termini & operationis: [sic
ideo verbum mentis est in intellectu, & impulsus
in voluntate] ergo sicut malitia actualis peccati
immediate recipitur in voluntate, sic etiam maliti-
as habitualis peccati tanquam terminus illius;
& consequenter culpa peccati originalis median-
te voluntate non solum ut causa, sed etiam ut
subjecto in anima recipitur.

Respondeo, distinguendo majorem. In cau-
sis immanenter positivè effectivè & directè cau-
santibus terminum, idem est subjectum opera-
tus & termini [quod probant instantia addida];
concedo majorem; privativè, deflectivè & indi-
rectè causantibus, nego antecedens & con-
sequiam: quia per peccatum actualis non nisi
deflectivè, privativè & indirectè causatur opera-
tio gratis sanctificantis, que est macula peccati
habitualis terminariè voluntaria; in quantum
voluntaria aversio ab incommunabili bono ratio-
ne directè oppositionis cum efficaci conversione
ad illud habet indirectam, sed tamen metaphysi-
cam repugnantiam & incompossibilitatem cum
gratia Divina; de quo in Tract. de gratia.

ARTICULUS II.

Utrum Beatisima Virgo Maria contraxerit debitum
peccati originalis?

SUMMARIA.

- 1. Quid intelligendum nomine Immaculata Concep-
tionis?
- 2. Quanta certitudo Immaculatae Conceptionis?
- 3. Admitendum in B. Virg. aliquod debitum.
- 4. Divisio debiti in proximum & remotum.
- 5. Utriusque debiti differentia.
- 6. Sententia negans debitum probatur auctoritas.
- 7. Et ratione.

8. Contraria statuitur, & probatur auctoritate.
9. Occurrunt evasione Adversariorum.
10. Opponitur auctoritas SS. PP.
11. Mors & propagatio probant debitum proximum.
12. Item solius Christi exceptio, & ratio exceptionis.
13. Stante previsione Christi post peccatum non potest negari debitum proximum.
14. Sine debito proximo non bene salvatur Christi redemptio.
15. Responso Adversariorum refellitur.
16. Debitum proximum probatur ex gratia preservative.
17. Responso Adversariorum refutatur.
18. 19. Decretrum seu pactum conditionatum sub obligatione meritorum Christi est impossibile.
20. A posteriori probatur debitum proximum peccati.
21. Beatisima Virgo non comprehenditur sub lege communis quoad executionem & actuallem contradictionem.
22. Opposita auctoritates exponuntur.
23. Peccare in Adamo non est vera intrinseca macula.

§. I.

Præsupposita.

1. Suppono primum: Nomine Immaculata Conceptionis debere intelligi infusionem animæ B. V. in instanti debitis organizationis factam cum omnimodo exclusione peccati originalis: nam iste sensus DD. de hoc mysterio loquentium in cathedris; iste sensus fiducium illud venerantum in templis; iste Summ. Pontiff. & Ecclesiæ sensus in approbatō officii de Immacul. Concept. ubi habentur hæc verba: *Tota pulchra es amica mea, & macula originalis non est in te.* Item: *In tua conceptione Virgo immaculata fuisti.* Unde etiam Sixtus IV. & Gregor. XV. prohibuerunt ut nomine Sanctificationis, aut alio quoconque, quam Conceptionis.
2. Suppono secundū: Veritatem Immaculata Conceptionis DEI Genitricis tanquam moraliter [licet nondum de fide] certam, quantā nempe certitudine certum est, Beatissimam Virginem esse in sanctitate natam, & cum corpore in cœlum assumptam; liquidem Ecclesia non minus festum Immaculata Conceptionis toro orbe celebrandum festivo cultu proponit, quam festa Nativitatis & Assumptionis; suntque in honorem, & sub patrocinio Immaculata Conceptionis instituta sacra familia, sodalitates, officia, concessis propiis Indulgentiis, &c. ex quo moralis certitudo huic pia tententia deducitur argumento nostri Ludovici Blochii in sac. an. fid. c. 5. *Quidquid Ecclesia Catholica universaliter colendum proponit, est certè verum & sanctum:* sed Ecclesia Catholica Conceptionem B. V. tanquam immaculatam & sanctam univerſaliter colendam proponit & precipit, non minus quam Nativitatem, ejusque in cœlum Assumptionem: ergo est certò talis. Huic festo initium dedere in Hispania S. Ildefonsus, in Anglia Anselmus SS. PP. & Patres Benedictini. Ille in l. de perpet. Virg. pro Immaculata P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

lata Conceptione sic loquitur: *Maria vero, quia benedicta, culpam corruptionis non habuit, propter ea Christum non in dolore, nec sub corruptione genuit.* S. veò Anselmus I. de Conceptu Virg. c. 5. in illud Apostoli Rom. 5. in quo omnes peccaverunt, ista habet: *Vera utique sententia, & cui contradicere nefas esse pronuntio: sed crim eminentiam gratia DEI in te confidero, scilicet te non intra omnia, que facta sunt, ineſtimabili modo contuvet, sic nec lege aliorum in tua formatione demeritam fuisse opinor, singulari & humano intellectu impermeabilis Divinitatis virtutis & operatione ab omni peccati adjunctione liberima.* Et c. 18. *Quia decebat, ut conceptio purissima foret; nempe decens erat, ut ea puritate, quam major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa niteret.* Cū ergo totius Ecclesiæ communis consensu pro veritate Immaculata Conceptionis confipit, luculentī de eadem veritate libri sint editi, & à Summ. Pontiff. impositum contraria opinioni silentium: quia nimur, ut inquit D. August. epist. 118. c. 5. de eo, quod universa Ecclesia facit, disputare, insolentissime infanias est; Hinc reliktā hujus veritatis ulteriori probatione alteram quæstionem discutendam suscipimus, an Beatissima V. habuerit debitum contrahendi peccatum originale proximum vel remotum? Ubi

Suppono tertium. Cū sit de fide, Beatissimam 3. Virginem non minus, quam alios homines fuisse verē & propriè à Christo redemptam, ipsique omnem sanctitatem & prædestinationem esse fundatam in meritis Christi, ideo necessariò admittendum esse aliquod saltem debitum contrahendi peccatum originale, cum hoc sit redemptoris objectum, & ut inquit S. D. in 4. d. 43. a. 4. ad 3. dimissio debitorum, & liberatio à malo non possit intelligi, quod aliquis sine debito, vel immunit a malo nascatur. Unde etiam in precatione offic. Immacul. Concept. apnæa dicitur: *Qui ex morte Filii tui prævia eam ab omni labore præseruabit.*

Caterū istud debitum à Recentioribus diligenter copiit in debitum proximum & remorum. Proximum ille habere dicitur, qui in Adamo tanquam capite morali totius humanae naturæ vi patiti & decreti Divini contentus, per Adami peccatum iusamisit in sua conceptione recipiendi gratiam & justitiam originalem, & necessitatem contraxi habendi maculam peccati originalis, seu privationem justitiae originalis, nisi speciali privilegio eximatur, & à tali macula præseretur. Quia de causâ habentes debitum proximum, dicuntur in Adamo peccasse, non quasi in seipsis intrinsecè aliquam peccati maculam contrixerint; sed quia propter primum Adami peccatum tota universitas hominum seu natura ex Adamo propaganda amisi jus justitiae originalis, & deberet suo tempore vi naturalis propagationis in omnibus & singulis suis membris concipi intrinsecè inquinata privatione justitiae originalis. Debitum remotum habere dicitur, qui quidem debuisset includi in generali pacto & decreto de ammissione justitiae originalis, & transfusione peccati, actum tamen non fuit inclusus, eò quod sub conditione meritorum Christi talis persona fuerit excepta à generalitate legis, quoad partem saltem odiosam de transfusione peccati.

M m

Unde

5. Unde prima differentia inter utramque sententiam est, quod in prima sensus decreti Divini est iste: Ego te Adame nunc constituo caput rotiu generis humani, ita, ut non tantum omnes homines a te naturam, sed etiam hanc felicitatem, justitiamque, in qua te collocavi, & tandem vitam eternam accipiant, si in observantia meorum praceptorum perseveraveris. Si vero preceptum meum prævaricatus fueris, peccatum tuum non tibi tantum, sed & omnibus ex te nascituris sit in ruinam, amissionem hujus justitiae, felicitatis, immortalitatis atque exclusionem a vita eterna. Altera vero sententia pacto adgit conditionem, idque sic exponit: Ego volo, ut tua voluntas sit moraliter voluntas omnium posterorum tam in ordine ad transfundendam justitiam, si perseveraris, quam ad transfundendam malitiam, si peccaveris, excepta hac persona individua, si pro ipsa Christus voluerit offerre sua merita, ubi quidem per generalitatem pacti Beatissima V. fuisse comprehendenda sub Adamo tanquam capite morali quoad partem odiosam de transfusione peccati, si Christus sua merita non obtulisset [quod vocant debitum remotum] ne tamen actu comprehendenderetur sub ipso, atque ita cum tota natura haberet necessitatem comprehendi peccatum [quod est debitum proximum] sufficienter cautus fuit in virtute exceptionis & conditionis oppositæ, per quam etiam sufficienter dependebat a meritis & redemptione Christi.

Secunda differentia est, quod prima sententia admittit, Adamum fuisse caput morale respectu Beatissimæ Virginis, eamque in Adam peccasse; hoc enim non significat aliquem defectum actuali intrinsecè maculanten, aut inherenterem, sed solum potentiam & debitum contrahendi per exrinsecam denominationem a peccato Adami, præsumit in signo antecedente prævisionem omnis macule actu contractæ, & intrinsecè receperæ. Unde aliud est dicere, Adamum in Beatissima Virgine non peccasse, & aliud, B. V. in Adamo non peccasse: nam prima propositione tantum significat, quod B. V. de facto non incurrit labem originalem propter Adami prævaricationem, altera vero significat, B. V. ne quidem propter Adami peccatum amississe ius ad gratiam, aut habuisse debitum incurritur hanc maculam.

Tertia differentia est, quod prima sententia admittit, B. V. comprehendens fuisse sub pacto Divino tam quoad partem favorabilem de transfusione justitiae, quam quoad partem odiosam de transfusione peccati: & ideo absoluere concedit, B. V. fuisse filiam Adæ tam naturaliter, quam moraliter. At vero secunda sententia admittit fuisse comprehendens sub pacto quoad partem favorabilem, quo ad partem vero odiosam dicit fuisse non actu comprehendens, sed tantum comprehendendam, si Christus sua merita pro B. V. non obtulisset.

Quarta differentia est, quod secunda sententia necessariò presupponit Christi existentiam præviam in Divina scientia, antecedenter ad prævisionem peccati Adami, nam prius natura concipiatur pactum cum Adamo initum, quam lapsus Adami: atqui in pacti ipsius conditionali clausula [si Christus sua merita obtulerit] jam supponit existentia Christi: ergo haec etiam supponit ante prævisionem & existentiam peccati. Prima vero sententia hanc prioritatem nequaquam supponit: neque tenetur admittere, His

§. II.

Proponitur sententia negans debitum proximum.

PRO prima & negante sententia, quæ nota est, primum tempestate invalidit, Salmanticensis referunt, Lezanam, Granadum, Penalosam, & quosdam alios. Citantur etiam pro hac sententia Scotiæ in communione, sed an vere? infra videbimus.

Probatur primò: Lex incurriendi peccatum originalis non est lata pro Virgine: ergo non habuit debitum proximum. Antecedens probatur ex quodam Respoaforio Officii a Sixto IV, in Extrav. cum præcessa. de Reliq. & veter. SS. ubi locus Script. Esther 15. Non pro te, sed pro omnibus hec lex constituta est; ita Virginis mystice applicatur: Omnes moriensint, quia in Adam peccavisti; tu vero ne timeas, o Maria, invenisti gratiam apud DEUM; non enim pro te, sed pro omnibus hec lex constituta est. Accedit auctoritas D. Anselmi dicentis: Sic te nec lege aliorum in tua formatione demissam fuisse opinor: ergo fuit exempta a lege.

Secundò. In antiquis, superioris relata dicuntur. Eam ab omni labe preservasti. Sed DEUS non preservasset ab omni labe, nisi Virginem prævasset, ne peccaret in Adamo: ergo. Huc prætiner illud D. Anselmi de Concept. Virg. c. 1. De ipsa puritate nitore debet, quia sub DEO minor nequit intelligi. Sed major uique est puritas, si Beatissima Virgo non peccavit in Adamo, adeoque careat debito proximo peccati: ergo. S. Ildefonsus quoque I. de Virg. Marie dicit: Eam in totum fuisse extraneam a maledicto prima damnationis: sed non fuisse in totum extraneam, si saltem peccasset in Adamo. D. Cyprianus serm. de Nativitate Christi inquit: Innoxiam glorificasti non decui; nec sustinebas iustitiam, ut illud ut electionis communibus laxaretur iniurias, quoniam plurimūs a carceris differens natura communibat, non culpā: ergo debebat eximi à culpa Ademi omnibus communi. D. Augustinus I. de nat. & grat. cap. 36. Excepta itaque S. Virgine M. RIA, de qua propter honorem Domini nullam præfusus, cum de peccatis agitur, habere solo qualitatem; inde enim scimus, quod ei plus gratia collatum fuerit ad vincendum ex omni parte peccatum, qua concipere ac parere meruit eum, quem confitit nullum habuisse peccatum.

Probatur tertio. Maxime deuicit Beatissimam Virginem præservari etiam à debito peccati; idque DEUS potuit: ergo præsumendum est, deo fuisse præservaram. Antecedens quod ad primum membrum probatur primò: quia illa magna uilitas habere necessitatem incurriendi peccatum: & quidem major uilitas & turpitudine, quam habere somitem peccati: quia iste tantum inclinat in materiale peccati: illa vero etiam necessitat ad formale peccati: ergo sicuti decuit Beatus

Beatam Virginem liberari à fomite peccati, & ab actuali contractione peccati originalis, quia utrumque est magna deformitas; ita etiam decuit illam à debito proximo peccati liberari.

Alterum membrum antecedentis etiam ostendit: Siqua foret ratio, cur DEUS iuxta ordinem praesentis Providentia non potuisset Virginem liberare à debito proximo, esset ista, quod juxta hunc ordinem deberet esse redempta per mortem & Sanguinem Christi; non autem esset redempta, quia paucum Divinum cum Adamo, & prævisio seu permisso peccati originalis est prior prævisione mortis & passionis Christi: Si ergo B. V. fuisset exempta à pacto & peccato Adami, fuisset liberata antecedenter, adeoque independenter ad mortem & passionem Christi, nec proinde propriè foret redempta. Sed hac ratio nihil obstat: ergo. Minor probatur. Potius Decretum Divinum, seu pactum cum Adamo initum esse conditionatum circa personam B. Virginis, hoc modo, ut DEUS diceret: Volo ut Adami voluntas sit moraliter voluntas omnium ipsius posteriorum, sive ad transfundendam justitiam, sive ad transfundendam culpam; excepta tamen hanc determinatam personam, si Christus [qui in ordine intentionis supponitur prius prævisus & intentus] pro illa sua merita offerre voluerit. Sed hoc calu Virgo Beatissima est propriè redempta, quia quamvis ipsi per appositam conditionem caveratur, ne actu esset comprehensa in illo pacto, quoad partem odiosam de transfusione peccati: tamen etiam pro illi signo nondum erat actu liberata, sed primum pro signo posteriori, quo Christus pro ipsius præservatione obtulit sua merita, ac proinde fuit dependenter à meritis Christi præservata.

Si dicas. B. V. pro illo signo, quo pactum cum Adamo fuit prævisum, & decretum, ab illo non fuit actu exempta: ergo fuit actu comprehensa, Nego consequentiam. Tantum enim sequitur fuisse comprehendendam, nisi Christus sua merita offerret. Cum autem in signo posteriori Christus obtulit sua merita, purificata conditio de praesenti dedit effectum etiam pro præterito, sive pro illo signo, in quo erat prævisio pacis cum Adamo: ita enim & in humanis contractibus, aut pacis usuvenit, ut ratihabitus, vel aliquo conditio impleta der effectum præterii, & retrotrahatur ad tempus initi contractus, paci &c. juxta textum in L. potior II. §. I. ff. qui patiores in pignore: ubi dicitur: *Cum semel conditio extiterit, perinde habetur, ac si illo tempore, quo stipulatio inserposita est, sine conditione facta esset.*

Confirmatur primò: Magis dedecet B. Virginem in Adamo peccasse, quam aliquando peccasse venialiter: ergo si dignitas maternitatis ipsam eximit ab omni culpa veniali; multò magis à peccato in Adam commisso.

Confirmatur secundò. Est offensio piarum aurium, dicere, quod Beatis. Virgo in Adamo peccaverit, adeoque fuerit peccatrix, maculata, immunda, DEO inimica, &c. sed hac offensio non aliter evitatur, quam si negetur debitum proximum: ergo non est asserendum.

Confirmatur tertio. Argumenta, quæ probant immunitatem B. V. ab actuali contractione

peccati originalis, probant etiam immunitatem à debito illius; & econtra, quæ oppugnant immunitatem à debito, pariter oppugnant immunitatem ab ipso peccato originali: ergo pro majori confirmatione pia & receptissimæ sententiae, de Beatissima Virginis immunitate à peccato originali, tenendum est, ipsam pariter immunem fuisse à debito peccati originalis.

§. III.

Prefertur sententia affirmans debitum proximum.

CONCLUSIO. *Virgo Beatissima non fuit ex-⁸cepta a debito proximo peccati originalis.* Est communissima doctrina tam SS. PP. quam Theologorū, quorum plurimos vide apud Salmantenses, tr. 13, disp. 15, dub. 4. §. 3. & 4. Ipse etiam Scotus, insignis propagator Immaculatae Conceptionis, verbis admodum claris in nostram concedit sententiam: nam in 3. dist. 3. q. 1. cùm Authoritates PP. quæ adverferi videntur, retulisset, subiicit: *Ita exponenda sunt autoritates, quod omnes naturaliter propagati ab Adam sunt peccatores, id est, ex modo, quo habent naturam ab Adam, habent unde careant justitiam debitam, nisi eis aliunde conferatur.* Hanc quoque sui Subtilis Doctoris mentem fuisse, agnovit ipsius Scholastices Hugo Cavellus: *Docet, inquit, modum solvendi omnes Sanctorum authoritates, quæ universaliter neminem excipiunt a originali, quia intelligentur quoad debitum: omnes enim naturaliter conceperunt, habent unde contrahant originale ex visu conceptionis, nisi ex privilegio aliquis eximatur, &c.*

Si dicas: Scotum loqui de necessitate contrahendi peccatum originale solum in radice, moves questionem de nomine: quod enim in radice appellas, hoc ego eodem jure & sensu voco in debito. Et ideo hanc utramque vocem, tanquam synonymum conjunxit ex eadem schola præclarus Doctor, & Ecclesiastes Didacus de la Vega in Conc. Dom. Pass. dicens: *DEI opera Virgo MARIA est peccatum nullum sive originale, sive actualis habent, contrahit tamen illud NB. in radice, & in debito.*

Probatur authoritate simul & ratione primò. Beatissima Virgo peccavit in Adamo: ergo habuit debitum proximum. Antecedens probat primo: quia apostolus eadē universalitate loquitur de morte, & peccato hominum in Adamo, quā loquitur de reparatione hominum per mortem & redemptionem Christi. Inde enim 2. Corinth. 5. facit hanc consequentiam: *Si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes moriri sunt.* Rom. 3. *Omnis enim peccaverunt, & ergo gloria DEI.* Ibidem c. 5. *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic & per unius justitiam in omnes homines in justificationem vita &c.*

Secundò, quia teste Jo. à S. Th. Pelagius in Concilio Palæstino fuit iussus abjurare istum articulum, quod per mortem, & prevaricationem Adam non omne genus humanum moriarur.

Dices. Sicut est fundamentum excipiendi B. V. ab universalibus locutionibus adstruentibus actualem contractionem peccati originalis; sic pariter

pariter esse fundatum eandem excipiendi à debito proximo: ideoque sufficere ad veritatem illarum propositionum, quod B. V. debuisset in Adamo peccare, nisi fuisse excepta in pacto conditionato.

Sed contrà est primò. Quod fundatum eximendi B. V. à peccato originali actu contracto præbet ipsomet Apostolus, cùm dicit Rom. 5. In quo [hoc est Adam] omnes peccaverunt. Per qua expressè significat, se loqui de peccato Adami comprehendent totum genus humanum, quo omnes homines extrinsecè denominantur peccatores in Adamo, & debitores ipsam intrinsecam maculam peccati in sua conceptione contrahendi, adeòque etiam reliqua, quibus affirmat, omnes esse mortuos, commode exponuntur de morte, vel in se, vel in Adamo: Atqui nullum præbet fundatum eximendi B. V. à debito proximo, sive à morte & peccato in Adamo commisso: imò destruit omne tale fundatum. Nam primò idem Apostolus Rom. 3. Iustitia DEI, inquit, per fidem Jesu Christi in omnes, & super omnes, qui credunt in eum; non enim est distinctione, omnes enim peccaverunt, & erunt gloria DEI, hoc est, interprète D. August. l. 2. hypogr. gratia iustificationis. Et c. 5. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Ubi Apostolus negat esse faciendam distinctionem & exceptionem à necessitate salutis, & iustificationis accipienda per fidem in Christum: eo quod omnes peccaverint: ergo cùm B. V. non excipiatur ab universalitate eorum, qui iustificari debent per fidem in Christum, pariter non debet excipi ab universalitate eorum, qui peccaverunt in Adamo: cùm alias causas Apostoli non subsisteret. Rursum sicut in priori textu Apostolus conjungit universalitatem salvandorum per fidem in Christum cum universalitate peccantium, sic in secundò conjungit universalitatem morientium, cum universalitate eorum, qui peccaverunt. Unde sicut nullum est fundatum excipiendi Beatissimam Virginem ab universalitate morientium, cùm actu subierit mortem, ita neque ab universalitate eorum, qui in Adamo peccaverunt.

Secundò. Eodem c. 5. eadē omnino extensione & universalitate comprehendit peccatores in Adamo, & iustificatos per Christum, instituta comparatione inter meritum Christi, & peccatum Adami: Sicut, inquit, per unius delictum in omnes homines in condemnationem; sic & per unius iustitiam in omnes homines in iustificationem: ergo sicut B. V. non potest excipi ab universalitate secunda propositionis, ita nec prima.

Tertiò l. Corinth. 15. Per hominem, inquit, mors, & per hominem resurrectio mortuorum, & sicut in Adam omnes moriantur, ita & in Christo omnes viviscabuntur. Ubi Apostolus de omnibus, qui in Christo sunt resurrecti, eadē extensione & universalitate in Adamo per peccatum mortuos esse affirmat.

10. Contrà est secundò: quod in SS. Scripturarum expositione standum est communi doctrina, & sensu SS. PP. sed isti ab universalitate Apostolice doctrina de peccato & morte in Adamo fo-

lum Christum excipiunt, imò expresse B. V. comprehendunt: ergo B. V. non potest excipi à debito proximo contrahendi peccatum origine. Minor probatur. Nam D. Augustinus exponens textum Apostoli proximè allegatum l. 6. cont. Julianum c. 12. Omnes ergo, inquit, ad mortem per Adam, omnes ad vitam per Christum; quis sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viviscabuntur, id est, ex prima origine generis humani nemo ad mortem, nisi per Adam, & ita, nisi ad mortem: & nemo ad vitam, nisi per Christum, & nemo per Christum nisi ad vitam: ergo sicut Christus omnibus ex se regenerans est causa vita; sic Adamus omnibus ex suo semini generans fuit causa mortis. Hoc ipsum colligit p̄fatus S. Pater ex consequentia, quam habet Apostolus 2. Corinth. 5. Si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt, Nam l. 20. de Civit. c. 6. ita exponit: Omnes mortui sunt in peccato, nemine prosus excepto. Et loco cit. c. 1. Per hoc unus, inquit, pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt, officiales fieri non potuisse ut moreretur, nisi pro mortuis. Ex hoc enim probavit omnes esse mortuos, quia pro omnibus mortuus est natus. Vide, quia consequens esse voluit; ut intelligantur omnes mortui, si pro omnibus mortuus est, &c.

Idem D. August. sup. psal. 34. conc. 2. ad illa: Ego autem cum mibi molesti essent &c. ita loquuntur. MARIA ex Adam mortua propter peccatum Ada, Adam mortuus propter peccatum, & caro Domini ex Maria mortua est propter delicta peccata. Unde

Probatur secundò nostra conclusio. Si B. V. go caruerit debito proximo, tunc fulfillimmo- nis à morte, neque caro ipsius fuisse ex propagatione peccati: consequens est absurdum & repugnat dictis SS. PP. & ergo & antecedens. Sequela quod primum membrum probatur ex D. Augustino tum in textu primum adducto, ubi dicit, Mariam mortuam propter peccatum Ada, tum in l. 4. cont. 2. epistolas Pelagi c. 4. Tali mortem sine meritis mortis de uno solo Mediatis DEI & hominum nomine Christo IESU Catholicis fides novit. Et l. 2. de pecc. merit. c. 35. Temerarius indeclinabilem fidem confessionem; solus unus est, qui sine peccato mortuus est propter nostra peccata: ergo juxta D. Augustinum præter unicum mediatores Christum omnes alii, quicunque mortem subeunt, illam subeunt ex meritis mortis. Et quomodo ex meritis, nisi ex peccato Adami tanquam causa demeritoria? adeòque & B. Virgo comprehensa erat in ista causa demeritoria mortis.

Quoad secundum membrum probatur eadem sequela, quia ex nulla alia ratione potest dici ratio esse ex propagatione peccati, nisi quia generatur virtute seminis corrupti, & privati rigore propagandi iustitiam originalem, vel quia generatione trahit secum inquinatum peccati, nisi divinitus impediatur: atque ista privatim dependet à peccato Adami tanquam causa mortis: ergo sublato influxu mortali ex peccato Adami (ut sit in sententiis negante debitum proximum) consequens est, ut etiam caro non generetur ex propagatione peccati. Minor principialis quod

P M E Z O N

13
14

mortem est certa: quoad propagationem probatur pariter auctoritate D. Augustini l. 10. de Gen. ad litter. c. 18. ubi ait: *Quid coquinatus illo utero Virginis, cuius caro NB, etiam si de peccati propagatione venit, non tamen de peccati propagatione concepit.* Et S. Fulg. l. de Inc. Chr. c. 6. *Hæc est gratia, quæ factum est, ut DEUS, qui venerat peccata tollere, homo conciperetur, atque nascetur in similitudine carnis peccati de carne peccati. Caro quippe MARIA, que in iniquitatibus fuerat humana solemnitate concepta, caro fuit unicus peccati, que Filium DEI genuit in similitudinem carnis peccati.*

12. Roboratus prædictum argumentum primò: Exceptio alicujus à lege communis firmat regulam in contrarium, præcluditque locum, ne quis alius intelligatur exceptus; ut est receptum juris principium l. quæsum 12. §. idem respondit: *L. cùm de Lanionis 17. §. si quis fundum, ff. de fundo instruto. L. ex eo 18. ff. de scibis.* Cùm ergo SS. PP. solum Christum excipiunt à communi lege peccati, eumque solum immunit aferant ab omni debito peccati, manifestum est, neminem alium ab ipsis excipi.

Secundò. Ratio, cur SS. PP. Christum excipiunt à debito omnis peccati, est, quia solus illle virtute Spiritus S. de Virg. MARIA conceptus est absque seminali propagatione ex Adamo: ita sensisse D. Ambroxiū tellis est ipse S. Augustinus l. 2. contr. Julianum c. 9. *Dicit beatus Ambrosius, unum solum hominem mediatorem DEI & hominum, NB, è quod sit natus ex Virgine, nec senserit nascendo peccatum, generationis obnoxia vinculis non teneri.* Qui S. P. Augustinus l. 1. de nupt. & concupis. eadem habet. *Sine carnis concupiscentia nasci voluit, qui futurus erat sine peccato: ut hinc etiam doceres, omnem, que de concubitu nascitur, carnem esse peccati: NB, quandoquidem sola, que non inde nata est, non sicut caro peccati.* Et S. Leo ferm. 5. de Nativit. *Cum sola conditio nascendi in canctis effici ratio peccandi, solum inter filios hominum Dominus JESUS innocens natus est, quia solus sine carnis concupiscentia pollutione conceptus est.* Jam verò ad eostantūn exceptio à regula communis pertinet, quos causa & ratio exceptionis comprehendit: atqui haec solum Christum, non B. Virginem comprehendet, ut certum est: ergo exceptio ad B. V. extensis non debet.

13. Probatur Tertiò. Si B. Virgo fuisset exempta à proximo debito peccati originalis, in virtute pacti conditionati ipsam eximebit & excipiens si Christus suā merita offerret, tunc Christus fuisset prævisus ante lapsum Adami: sed non sicut prævisus, alias contra expressam doctrinam Doct. Angelici, contra Script. quoque & PP. autoritates, Christus venisset, etiam si Adam non peccasset, prout ex instituto disputabitur in Tract. de Incarnatione: ergo non potest dici, B. V. fuisset exempta à debito proximo culpa originalis.

14. Probatur quartò. Si B. Virgo non habuisset debitum proximum, non fuisset proprie redempta à Christo: consequens est absurdum: ergo Sequela probatur. Tunc non sicut proprie redempta, quando non comprehendebatur sub ob-

jecto & materia redemptionis: sed si non habuisset debitum proximum, non fuisset comprehensa sub objecto & materia redemptionis: ergo. Minor probatur: Objectum & materia redemptionis est peccatum Adami tanquam peccatum totius naturæ, seu tanquam inducens reatum, & debitum ut singuli ex ipso nascituti concepiantur cum privatione originalis iustitiae: sed B. V. non fuisset comprehensa sub hoc debito & reatu: ergo non fuisset comprehensa sub objecto & materia redumptionis.

Respondent, B. Virginem non fuisse quidem 15. comprehensa sub objecto redemptionis absolutè, bene tamen conditionatè, sub conditione nimis, nisi Christus in posteriori natura pro ipsa sua merita offerret.

Sed contrà est primo: quod ista conditio supponit prævisionem Christi ante lapsum Adami, quod dici non potest.

Contra est secundò: quod ipsa oblatio meritorum Christi habeat pro objecto naturam habentem reatum incurriendi & contrahendi labem peccati originalis. Unde hac exceptio à generali pacto sub conditione, si Christus sua merita obtulerit, evertit seipsum, cùm illa oblatio sit prius, qui sub generali pacto absolute continetur.

Contra est tertio: quod istius conditionati pacti nullum prorsus est fundamentum in S. Script. & PP. bene autem in contrarium, ut latè ostendimus, & mox ulterius deducemus.

Contra est quartò. Pofissimum fundamentum B. Virginem eximendi ab originali peccato, actu contracto, litteraliter indicatum in S. Scr. et Genes. 3, ubi DEUS ad Serpentem dixit: *Inimicitias ponam inter te & mulierem, ipsa conteret caput tuum: atqui hoc decretum Divinum præsupponit lapsum Adami, adeoque & pactum cum ipso initium: nam pro causali DEUS præmisit: quia fecisti hanc rem, hoc est, quia mediante Eva seduxisti Adamum, & in ipso torum genus humanum.*

Probatur quintò: Tunc Beatissima Virgo habuit proximum debitum peccati originalis, quando in primo instanti sua conceptionis fuisset obnoxia peccato, nisi præservata fuisset per gratiam: sed fuisset: ergo. Minor probatur. Posto, quod DEUS Beatissimam Virginem in primo instanti conceptionis non contulisset gratiam impeditivam peccati, vel habuisset puram negationem gratia, vel privationem ipsius? Non secundum, quia hoc ipso habuisset debitum incurriendi privationem, adeoque & culpam originalem. Non primum, quia sic fuisset in statu pure naturæ, quemadmodum fuisset Adamus, vel Angelus, si fuissent sine gratia: sed hoc admitti non potest: primò, quia hoc est contra legem & prævidentiam DEI ordinariam, humanam naturam elevantis in finem supernaturem. Secundò: quia hac ratione gratia B. Virginem in primo instanti collata non esset redemptiva & præservativa; quemadmodum nec gratia Adamo innocentis & angelo collata est talis, hoc ipso, quia non impedit sui privationem & culpam, sed simpli negationem.

Tertiò: quia carentia formæ una cum debito habendi

habendi illam formam est privatio: sed absensia gratiae in hoc casu in B. V. fuisse conjuncta cum debito habendi illam formam, siquidem hoc debitum pertinet ad perfectionem naturae elevatae; cuius utique pars fuit B. V. nec est illum fundatum ab illo B. V. excludendi. Quarato: quia alia Virgo non fuisse à peccato preservata per gratiam, qua ipsi fuit data in instanti sue conceptionis; quia etiam illa non fuisse data, tamen non fuisse concepta in peccato, sed in puris naturalibus.

17. Respondent in illo casu, quo DEUS in primo instanti animationis gratiam redemptivam anima B. V. non infudisset, habituram fuisse privationem gratiae & culpam originalem, quia tunc necessario deberet supponi, quod Christi mors & passio pro B. V. exemptione non fuissent oblatæ, & acceptatae, adeoque fuisse comprehensa in pacto etiam quoad partem odiosam, & consequenter etiam in peccato Adami.

18. Verum contra hanc responsonem multa militant. Contrà enim est primò: Vel oblationem meritorum mortis, & passionis Christi debuisset fieri ante, vel post pravissimum Adami peccatum. Si ante, tunc Christus etiam ut passibilis venisset Adamo non peccante: siquidem pravissima passionis fuisse independens à prævisione peccati, quod nec Adversarii concesserint; si post, tunc sequeretur, quod Christus fuisse author peccati originalis in Beatissima Virgine, si noluisset pro eius exemptione offere sua merita: consequens est absurdum: ergo. Sequela probatur: Illa culpa originalis caufaret & refultaret moraliter, vel ex vi primi peccati Adami ceu capit, vel ex vi denegata exemptionis? Non ex vi primi peccati: quia illius moralis influxus & denominatio tantum illos tangebat, respectu quorū Adamus erat caput morale; non autem erat caput morale, respectu Beatissimæ V. falso quod partem odiosam, dum actu peccaret, sed neque finito actu peccati, ubi Adam jam desit esse caput morale pro tota posteritate; ergo si denegato beneficio exemptionis in posteriori instanti B. V. contrafuerit culpam originalem, illa adscribenda foret ei, per quem stetit, ut conditio in pacto inclusa non impleretur: sed ex parte Christi stetisset, quod minus ponetur conditio exemptionis inclusa in pacto: ergo ipsi tanquam causa fuisse adscribenda culpa originalis: sicuti si Tito hæredem instituto sub conditione si Cajus consenserit, Cajus consensum denegaret, eidem ceu causa adscriberetur denegatio hæreditatis: & tunc haberet locum illud axioma: Sicut affirmatio est causa affirmationis, sic negatio est causa negationis.

Contrà est secundò: quod istud pactum conditionatum, Volo ut sis caput morale omnium posterorum excepta hæc determinatà personâ, si pro illa Christus merita sua passionis obtulerit, sit absque fundamento Script. & PP. qui nullam faciunt distinctionem inter caput naturale, & morale gratis ex cogitatum, imò impossibile. Cujus ratio est primò: quia, ut prius dicebamus, oblationem meritorum Christi habet pro objecto illos, qui in Adamo peccaverunt; non enim est opus valentibus medicus, sed male habentibus: sed B. V. in Adamo non peccasset.

Secundò: quia formalis & privatius effectus peccati ab Adamo commissi debuisset manere superius respectu B. Virginis, usque dum impletur conditio oblationis meritorum Christi, ut hæc posita non esset comprehensa moraliter sub peccato Adami, illa non posita esset comprehensa, quod rursus est impossibile; sicut enim moralis intrinseca denominatio peccantis immediate consequitur, & afficit personam Adami, sic enim extrinsecè afficit naturam in Adamo contenitam, cum sit impossibile, ut possit ab alia, quam Adami voluntate dependere.

Tertiò: quia, ut prius dictum, hoc pactum conditionatum faceret Christum auctorem peccati, nam in pactis conditionatis, in quibus conditio dependet ab alia, quā pacientis voluntate, non sequitur effectus, nisi dependenter ab illius voluntate, qui potest ponere & implere conditionem, ut ostensum in priori exemplo; cum ergo pactum cum Adamo initum de transfiguratione peccati esset conditionatum, nil videlicet Christus offerret sua merita, quo conditio unica non dependebat ab Adami voluntate, sed Christi: etiam transfiguratio peccati in calo, quo Christus denegaret oblationem meritorum, esset adscribenda voluntati Christi, quo dicitur, Imò vero transfiguratio peccati non fuit objectum Del pacientis cum Adamo, cum sit impossibile, illam esse objectum voluntatis positivæ, qualis est decretum de transfiguratione justitiae, sed tandem potuerit ex hypothesi, quod DEUS Adamus constituerit caput totius naturæ, etiam in ordine ad transfundendam justitiam originalem, per Adami voluntatem, justitiam peccando destruens, indirectè caufari; quā igitur ratione potuit DEUS partem odiosam in pacto fecerit à parte favoribili, ut deberet, vel non deberet incurrire peccatum, prout Christus sua merita pro B. V. vellet, vel non vellet offere? Exempla ab adversariis pertinere è rebus humanis non sunt ad rem, cum [omissis aliis differentiis] procedant de suspensione alicujus effectus penalitatis, deinde debito illius; non autem de suspensione, vel debito a culpa.

Probatur sextò: Si Adam non peccasset, B. V. habuisset jus in sua conceptione accipiendi justitiam originalem, & nascendi ex semine non corrupto, immunitatem quoque à morbis, misericordia & morte: ergo ex eo, quod Adam paccaverit, B. V. habuit debitum contrahendi culpam originalem. Consequenti probatur: Sicuti ius habendi justitiam originalem nihil est aliud, quam denominatio extrinseca provenientia à justitia originali & modo naturali descendendi ex radice de semine instruendo vigore justitiae originalis: ita debitum proximorum nihil aliud est, quam denominatio extrinseca provenientia à peccato Adami, & modo naturali descendendi ex Adami radice infecta, & semine corrupto: nec aliunde magis SS. PP. colligunt necessitatem contrahendi peccatum originale: sed hac forma denominantur perit non minus respectu B. V. quam aliorum hominum, quia modo naturali fuit genita ex parte infecta, & vera filia Adami, ideoque dicitur rotula ex spinis orta, sed sine spine.

Confirmatur. Si B. V. nullo modo fuisse

Et comprehensa sub lege communi & pacto quoad partem odiosam de transfusione malitiae, non propriè ex privilegio fuisse liberata ab originali, siquidem privilegium quo aliquis eximitur a lege, supponit ipsum prius contentum sub lege. Sed neque est ratio, cur B. V. subjaceret morti, & corporis passibilitati, siquidem isti sunt effectus ex illa lege & Adami peccato consecuti, excepto Christo Domino, quem solum SS. PP. excipiunt, ut ex SS. PP. antea ostendimus.

§. IV.

Solvuntur rationes sententia opposita.

Ad primum prioris sententia fundamentum Respondeo. Legem de transfusione peccati non fuisse latam pro B. V. quantum ad executionem, & ex vi privilegii derogatoriū universalitati legis, fuisse verò latam pro omnibus, & sic etiam pro B. V. quantum ad vim obligatoriam legis. Alias potius deberet dici, non pro te, sed pro ceteris, quām pro omnibus, hac lex constituta est. Adde, quòd dispensatio & privilegium supponit personam contineri sub lege: cùm ergo B. V. indigerit privilegio & dispensatione, etiam contineri debuit sub lege de transfusione peccati.

Ad 2. Respondeo, PP. allegatos non loqui de peccato Adami extrinsecè denominante, & de debito peccati, sed de ipso peccato originali intrinsecè contracto, quod ex aliis plurimis ipsorum testimoniorum est compertum.

Ad 3. Respondeo, negando antecedens quoad utrumque membrum: quoad primum quidem, quia B. Virginem maximè decet, ut habeat suam sanctitatem dependenter à perfecta redemptione, morte & Sanguine Christi, quā dependentia difficultè salvatur in contraria opinione. Præterea ea, quā decent juxta præsentem DEI legem, ex fundamento S. Script. & PP. colligi debent, sed sicut nullum est fundamentum ex predictis afflendi, quòd B. Virginem deceret esse immortalem, & impassibilem, ita nullum est fundamentum grave affirmandi, quòd caruerit debito proximo. Quoad alterum quoque membrum: quia quavis absolutè DEUS potuisse tale decreatum facere, tamen supposito ordine præsentis providentia id non poruit, prout ex probationibus constare potest. Quod de fomite peccati additur, magnam habet disparitatem: nam is intrinsecè inhæret supposito, & propter vehementem inclinationem in objectum illicitum, ac rebellionem cum spiritu, magnam importat indecetiam: at illud debitum & necessitas peccati originalis tantum extrinsecè denominat, & quia tollitur per gratiam præservantem, nullo modo actualiter inficit suppositum.

Ad confirmationem primam, nego antecedens: quia veniale peccatum est vera labes & macula intrinsecè afficiens, & à propria voluntate intrinsecè dependens: debitum verò peccati, quod etiam peccatum in Adamo dicitur, est tantum denominatio extrinsecè ab aliena voluntate, & non nisi extrinsecè nostrā, dependens: non autem propriè est labes, vel macula, qua actu inficit, sed tantum quā debet inficere, nec potest dici, quòd sit defectus moralis: quia peccato originali nullus defectus moralis præsupponi potest. Unde ad summum dici potest defectus naturalis, ut est, nasci ex parentibus perduellibus, qualis nihil obest sanitati perfecte Virg. B. siquidem revera nata fuit ex radice infecta. Sed neque gloria Filii potest obscurare gloriam Matris: pertinet autem ad gloriam Filii, quod Beataissima Virgo esset sanctificata per redemptions perfectam, que sine debito proximo salvari comodiè non potest.

Ad 3. Respondeo: Dicere B. V. fuisse peccatum, immundam &c. ideo esse offensivum pia rum aurium, quia principaliter significatur per ejusmodi terminos, quod intrinsecè in se ipsa & actu fuerit maculata &c. quod minimè significatur, cùm dicitur in Adamo peccasse, vel contraisse debitum peccati originalis.

Ad 3. confirmationem Respondeo, haberet ex huc quique disputatis fundamentum cum proprietate verborum Scripturas & dicta SS. PP. de peccato loquentium exponendi de peccato in Adamo, in debito, & in potentia, negandi verò de peccato intrinsecè & actualiter contracto. Econtra nullum, vel exiguum esse fundamentum negandi hoc debitum, & omnia exponendi de debito solùm remoto, quod non est nisi æquivocè debitum, & potius effet, quām est, debitum, si Christus sua merita non obtulisset. Addo ex Salmanticensibus, longè melius consuli B. V. honori, si illius immaculata Conceptione probetur & confirmetur salvā dependentiā à beneficio redempcionis & autoritate S. Script. ac SS. PP. quām si novitis, inventis exigua vel nullā authoritate munitis fulciatur: prout Sapientissimus Theologus Franciscus Suar. to. 1. in j. 2. tract. 5. disp. 9. lect. 4. apud Salmanticenses l. cit. dub. 5. n. 183. sese super hoc puncto confulentibus rescriptis his verbis: Addo, quemlibet prudentem Theologum Domini nostra affectum debere non inclinare ad illud extrellum [quod nempe caruerit debito proximo] quoniam ad honorem Virginis nihil referit, neque Immaculata Conceptionis Veritatem juvat, prebetq. Adversariis occasionem dendti, non posse nos Immaculatam Conceptionem defendere, nisi declinando ad opiniones, vel censurā dignas, vel diminuentes Christi redemptions.

DISPUTATIO XXX.
DE

Effectibus peccati originalis ad q. 85.

Causarum genus omne, quod ad peccatum originale concurrit, discussimus: sumpserit, ut ejus quoque effectus discipiamus, quorum alii sunt spirituales, alii corporales; ut enim ai Tridentinum Sess. 5. can. 1. Totus Adam per sua prævaricationis offendit secundum corpus & animam in deteriorius est commutatus.